

Ochrana životního prostředí

Celosvětová ochrana
Ochrana na území ČR

Cíl ochrany

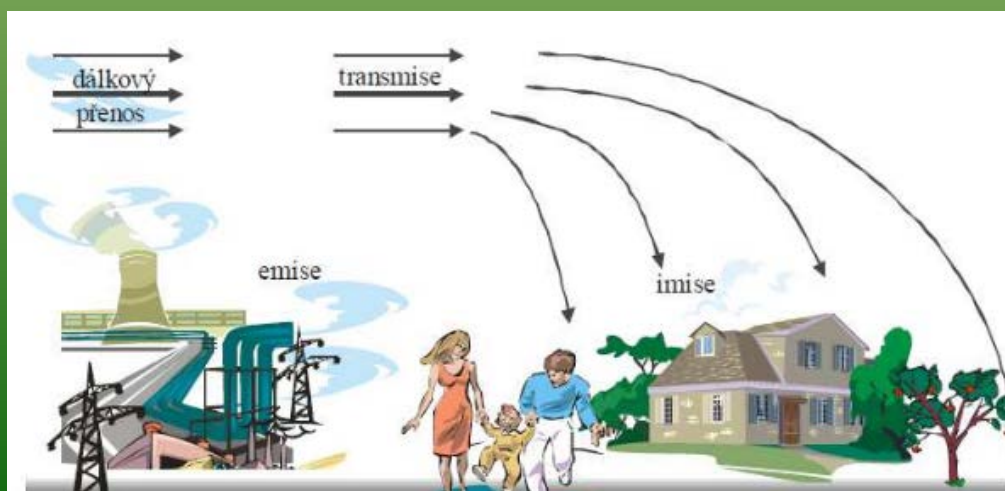
- 1) **Předcházíme** znečišťování a poškozování
- 2) **Omezujeme** znečišťování a poškozování
- 3) **Chráníme** jednotlivá území nebo konkrétní živočichy a rostliny
- 4) Udržení nebo zlepšení dochovaného stavu ekosystému pro další generace

Co se zhoršilo do r. 1992 do 2017

- 1.**Počet obyvatel** planety vzrostl o dalších 35 procent
- 2.Savců, plazů, obojživelníků, ptáků a ryb **ubylo** o 29 procent
- 3.Množství **čisté vody** na hlavu ubylo o 26 procent
- 4.Emise uhlíku i růst teplot jsou na postupu
- 5.**„Mrtvých zón“ v oceánech** přibýlo o 75 procent
- 6.**Vykáceno** bylo asi 120 miliónů hektarů lesů

smog

Průmyslové znečištění

Voda v zemědělství

Následky znečištění

Celosvětová ochrana životního prostředí

SNAHA UDRŽET PŘÍROZENOU FUNKCI EKOSYSTÉMŮ

za ochranu životního prostředí bojuje na celém světě mnoho mezinárodních organizací:

1) územní ochrana

2) druhová ochrana

- je uzavíráno mnoho úmluv
- jsou vydávány seznamy chráněných, ohrožených živočichů a rostlin

Mezinárodní organizace

Vydává červené knihy

Rozvoj výchovy a vzdělávání

Ochrana divoké přírody

Znak organizace, která se zabývá mezinárodními akcemi na záchranu ohrožených druhů rostlin i živočichů.

GREENPEACE

Světová organizace hnutí odporu proti ničení a ochuzování přírody.

MEZINÁRODNÍ ÚMLUVY

BONNSKÁ ÚMLUVA – O OCHRANĚ STĚHOVAVÝCH
DRUHŮ VOLNĚ ŽIJÍCÍCH ŽIVOČICHŮ

WASHINGTONSKÁ ÚMLUVA – O MEZINÁRODNÍM
OBCHODU S OHROŽENÝMI DRUHY VOLNĚ ŽIJÍCÍCH
ŽIVOČICHŮ A ROSTLIN

BERNSKÁ ÚMLUVA – O OCHRANĚ EVROPSKÉ FAUNY,
FLÓRY A PŘÍRODNÍCH STANOVISŤ

RAMSARSKÁ ÚMLUVA – O OCHRANĚ MOKŘADŮ

OCHRANA PŘÍRODY V ČR

OCHRANA PŘÍRODY V ČR

Státní organizace

MŽP – Zákon o ochraně přírody a krajiny
114/1992 Sb.

Nestátní organizace

(Neziskové organizace – ČSOP,
DĚTI ZEMĚ, GREENPEACE
Duha, Brontosaurus...)

STÁTNÍ OCHRANA PŘÍRODY

řídí

Ministerstvo životního prostředí ČR
(MŽP ČR)

LEGISLATIVNÍ ZÁKLAD:

- ZÁKON O OCHRANĚ PŘÍRODY A KRAJINY, č. 114/1992 Sb.

ORGÁNY STÁTNÍ OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY

- OBCE
- KRAJSKÉ ÚŘADY
- SPRÁVY NÁRODNÍCH PARKŮ A
CHRÁNĚNÝCH KRAJINNÝCH OBLASTÍ
- ČESKÁ INSPEKCE ŽIVOTNÍHO
PROSTŘEDÍ (ČIŽP)

ODBORNOU STRÁNKU ČINNOSTI MINISTERSTVA ZAJIŠŤUJÍ:

- Český hydrometeorologický ústav a Český ekologický ústav (monitoring ŽP)
- Správa ochrany přírody (dříve Správa CHKO ČR (koordinuje správy jednotlivých CHKO))
- AOPK ČR - Agentura ochrany přírody a krajiny ČR (evidence chráněných území, výzkumná činnost, plány péče, správa jeskyní...)

DVA SMĚRY STÁTNÍ OCHRANY PŘÍRODY:

1) Ochrana území

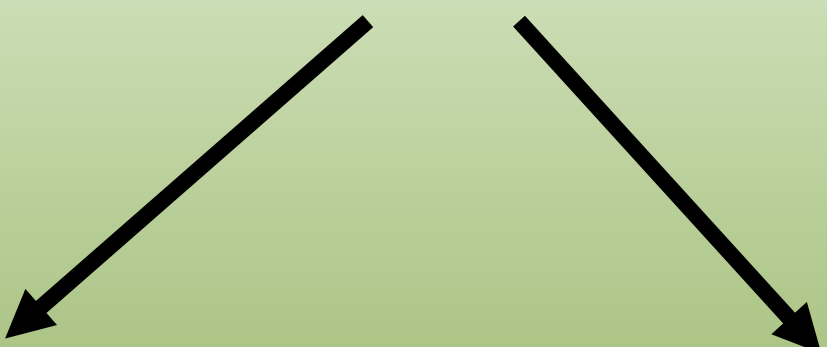
VYTVÁŘENÍ A OCHRANA SÍTĚ ZVLÁŠTĚ
CHRÁNĚNÝCH ÚZEMÍ

2) Druhová ochrana

- VŠEOBECNÁ OCHRANA VEŠKERÝCH ORGANISMŮ
- OCHRANA ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÝCH DRUHŮ

A. ÚZEMNÍ OCHRANA PŘÍRODY


```
graph TD; A[A. ÚZEMNÍ OCHRANA PŘÍRODY] --> B[VELKOPLOŠNÁ]; A --> C[MALOPLOŠNÁ];
```

VELKOPLOŠNÁ

NÁRODNÍ PARKY

CHKO (24)

MALOPLOŠNÁ

NÁRODNÍ PŘÍRODNÍ
REZERVACE (110)

NÁRODNÍ PŘÍRODNÍ PAMÁTKY
(113)

PŘÍRODNÍ REZERVACE (807)

PŘÍRODNÍ PAMÁTKY (1324)

Označení zvláště chráněných území v terénu

NP, CHKO, NPR, NPP
tabule s velkým státním znkem

**Prostor
uvnitř
chráněného
území**

**Prostor
mimo
chráněné
území**

Pruhové značení hranic

Národní park 4

Chráněné krajinné oblasti 24

VELKOPLOŠNÁ CHRÁNĚNÁ ÚZEMÍ V ČR

KATEGORIE	POČET	% PLOCHY ČR
NÁRODNÍ PARK	4	1,67
CHRÁNĚNÁ KRAJINNÁ OBLAST	24	12,81
CELKEM	28	14,48

Národní parky a chráněné krajinné oblasti České republiky

NP

● ChKO

Národní parky ČR

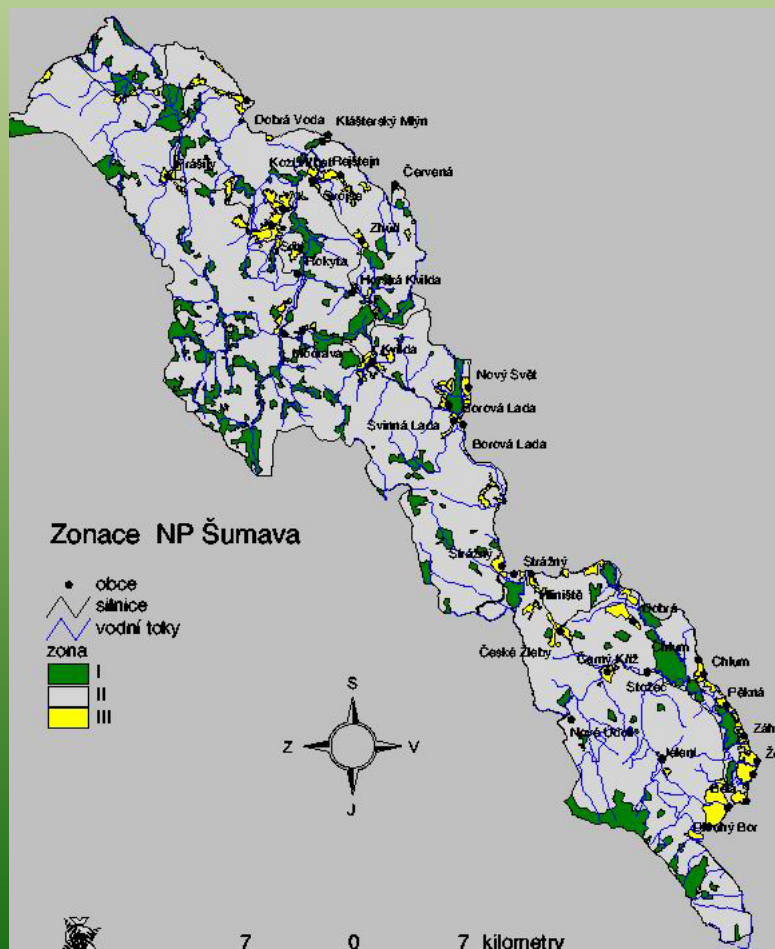
Návštěvní řád NP

Na území národních parků je zakázáno:

- 1) vstupovat mimo cesty
- 2) tábořit a rozdělávat ohně mimo vyhrazená místa
- 3) vjíždět motorovými vozidly (pouze na výjimku)
- 4) pořádat a organizovat hromadné sportovní, turistické a jiné akce
- 5) provozovat horolezectví a létání na padácích
- 6) jezdit na kolech, běžkách mimo vyznačené trasy
- 7) sbírat rostliny či odchytávat živočichy
- 8) znečišťovat vodní toky, chodníky, stezky
- 9) provádět chemický posyp cest
- 10) těžit nerosty, horniny

NP Šumava

VYHLÁŠEN V ROCE 1991
ROZLOHA 690 km²

NP Podyjí

VYHLÁŠEN V ROCE 1991
ROZLOHA 63 km²

Rozlohou je Národní park Podyjí **nejmenším z národních** parků v ČR. Na velmi malém území se však vyskytuje mimořádné množství jedinečných rostlinných společenstev i živočišných druhů. Tato pestrost fauny i flóry je dána polohou chráněného území na rozhraní dvou biogeografických soustav, a to Českomoravské vrchoviny a Dyjsko-svrateckého úvalu.

Ptáci - na území parku byl zaznamenán výskyt přibližně 200 druhů ptáků, z nichž zhruba 140 druhů zde hnízdí. **Charakteristickým ptákem NP Podyjí je čáp černý**, který je přímo ve znaku tohoto NP. Z dalších důležitých zástupců ptačí říše jsou to např. dlask tlustozobý, včelojed lesní, zedníček skalní, skorec vodní, volavka popelavá, moták pochop, ostříž lesní, kalous ušatý, vrána šedá a vrána černá (v západní části NP - u Vranova nad Dyjí), ťuhýk šedý...

NP České Švýcarsko

Národní parky v Česku

Národní park České Švýcarsko

Krkonošský národní park

Národní park Šumava

Národní park Podyjí

VYHLÁŠEN V ROCE 2000
ROZLOHA 79 km²

KRNAP

Sněžka

hořec tolitovitý

zvonek krkonošský

KRKONOŠSKÝ NÁRODNÍ PARK

VYHLÁŠEN V ROCE 1963

ROZLOHA 549 km²

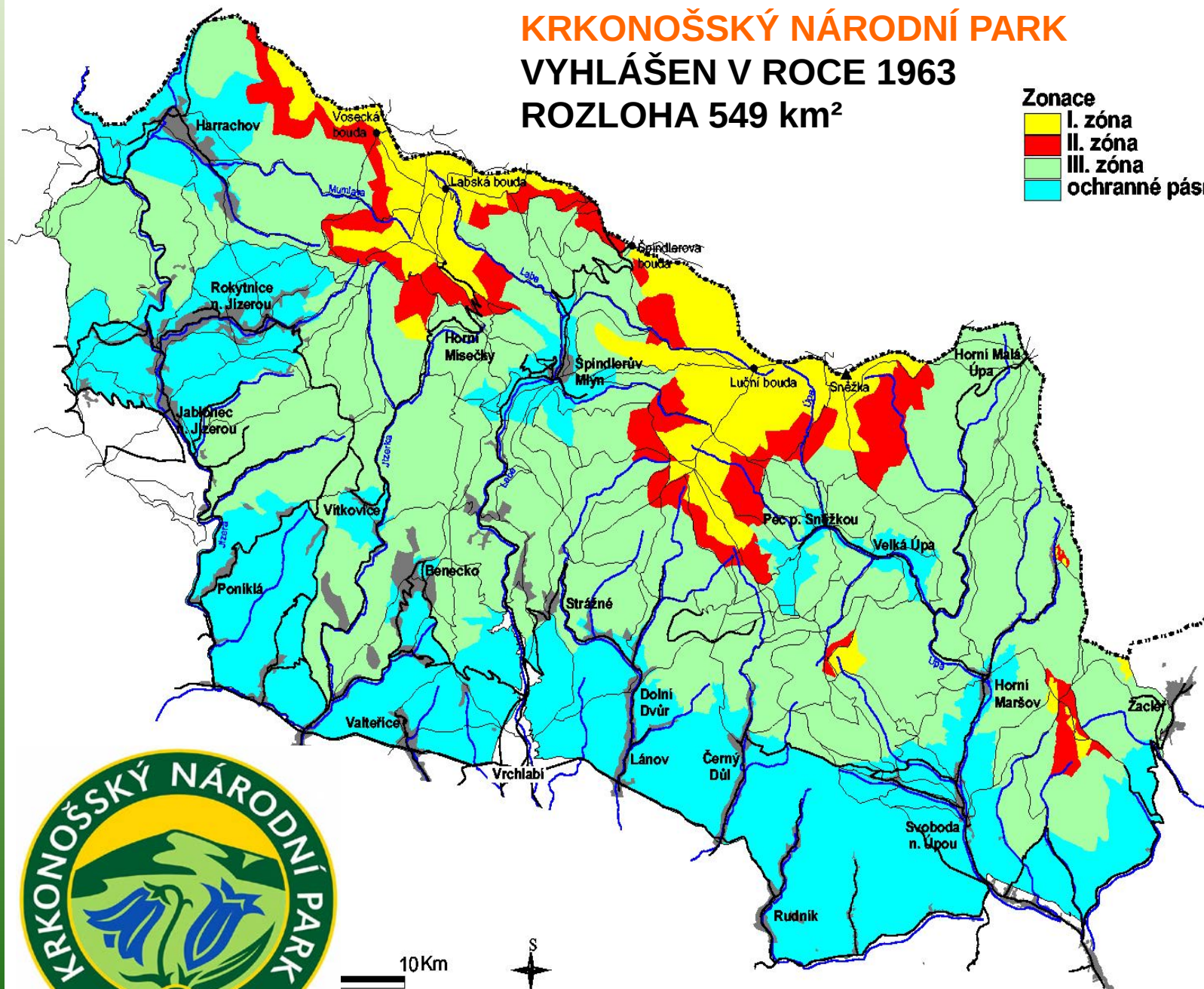
Zonace

I. zóna

II. zóna

III. zóna

ochranné pásmo

SNĚŽKA – 1 603 m. n. m.

Správa Krkonošského
národního parku

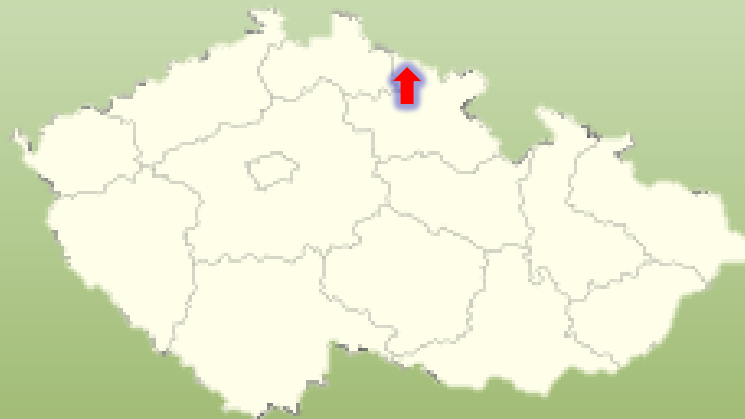

člověk a příroda

Man and the Biosphere = člověk a biosféra

Jeho cílem bylo a je podpořit rozumné a trvale udržitelné využívání přírodních zdrojů a zlepšení vztahů mezi člověkem a přírodou.

Krkonošský národní park

- byl vyhlášen 17. 5. 1963
- používá se zkratka KRNAP
- je to chráněné území v severní části České republiky
- jeho severní hranice je vedena po území státní hranice
- je řízen z Vrchlabí, terénní služba sídlí ve Špindlerově Mlýně
- od roku 1992 je zařazen do biosférických rezervací UNESCO

Příroda

- je velmi rozmanitá
- existují zde organizmy, které se vznikly pouze na omezeném území a nikde jinde se nevyskytují = **ENDEMITY**
- zachovali se zde vzácné druhy rostlin a živočichů z dob ledových = **GLACIÁLNÍ RELIKTY**
- vyskytuje se zde 300 druhů obratlovců, přes 1200 druhů cévnatých rostlin a několikanásobně více výtrusných rostlin (mechy, kapradiny, lišejníky)

Lepnice alpská

Lilie zlatohlavá

Mléčivec alpský

Prvosenska nejmenší

Violka sudetská

Zvonek
krkonošský

Ostružiník moruška

Sasanka narcisokvětá

Hořec tolitovitý

Jeřáb krkonošský

Hraboš mokřadní

Čečetka zimní

Kulík hnědý

Slíďák ostnonožý

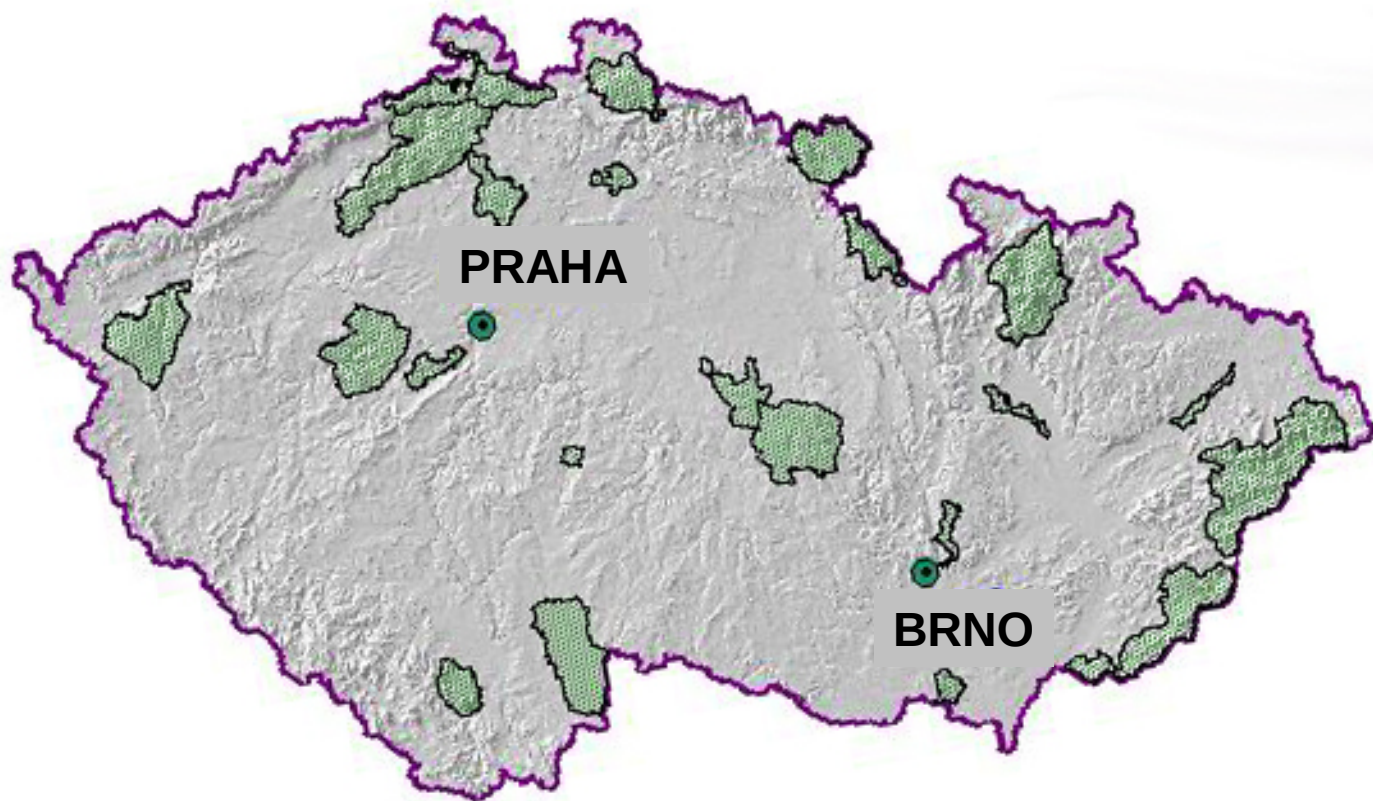

Slavík modráček
tundrový

Chráněná krajinná území

Beskydy
Bílé Karpaty
Blaník
Blanský les
Broumovsko
České středohoří
Český kras
Český ráj
Jeseníky
Jizerské hory
Kokořínsko
Křivoklátsko
Labské pískovce
Litovelské Pomoraví
Lužické hory
Moravský kras
Orlické hory
Pálava
Poodří
Slavkovský les
Šumava
Třeboňsko
Železné hory
Žďárské vrchy

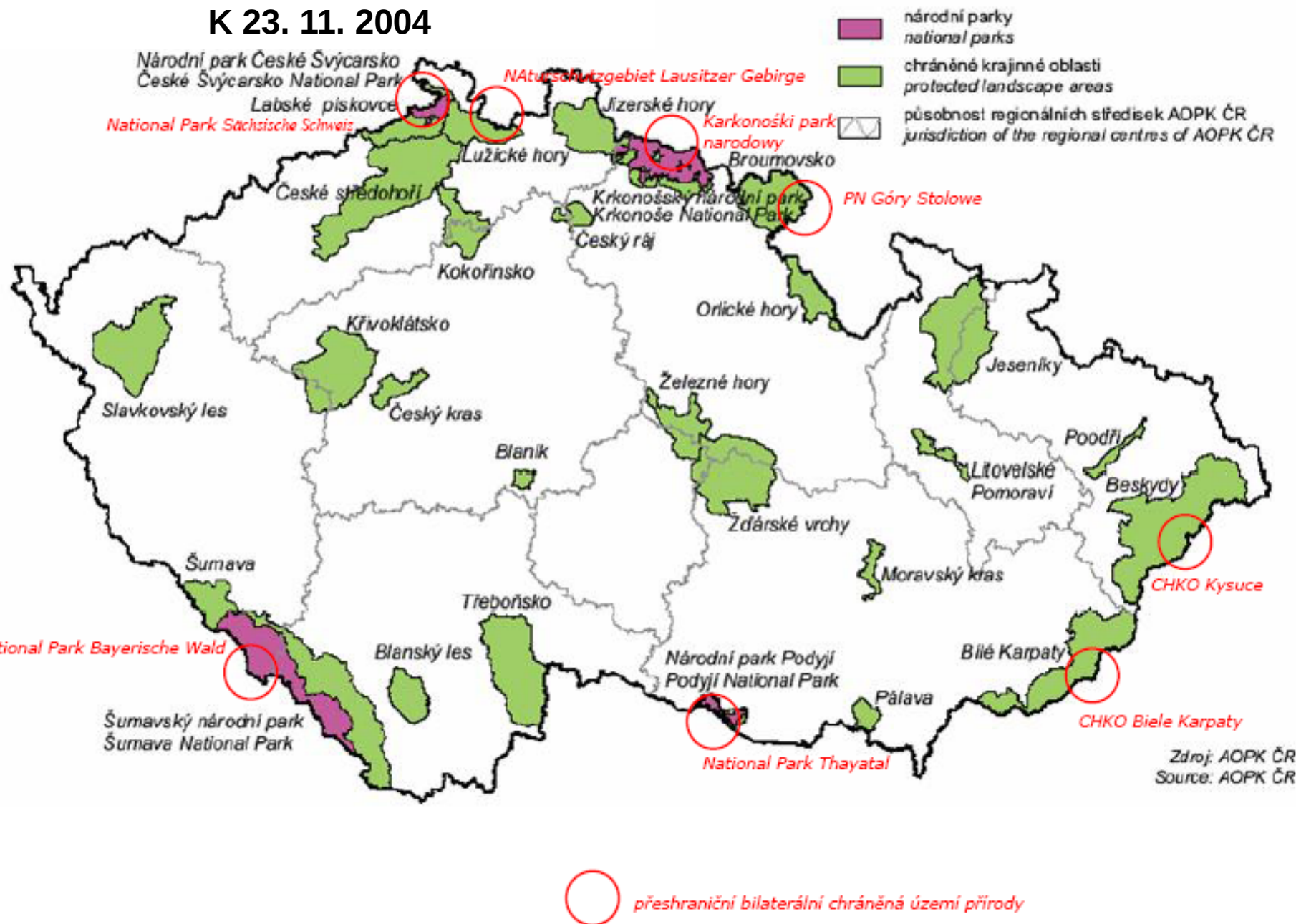
DOKÁŽETE POJMENOVAT VŠECHNY CHKO V ČR?

CHKO ŠUMAVA TVOŘÍ OCHRANNÉ PÁSMO NP ŠUMAVA

VELKOPLOŠNÁ CHRÁNĚNÁ ÚZEMÍ

K 23. 11. 2004

MALOPLOŠNÁ CHRÁNĚNÁ ÚZEMÍ

**JSOU V TERÉNU OZNAČENA CEDULÍ SE
STÁTNÍM ZNAKEM**

**HRANICE JSOU VYZNAČENY ČERVENÝMI
PRUHY NA STROMECH (JEDEN PRUH NA STRANĚ
UVNITŘ CHRÁNĚNÉHO ÚZEMÍ A DVA VNĚ)**

Panská skála

Jeskyně Šipka

Tři kříže

DATABÁZI CHRÁNĚNÝCH ÚZEMÍ NAJDETE I SE
STRUČNÝM POPISEM NA STRÁNKÁCH:

<http://usop.nature.cz/usop/>

B. DRUHOVÁ OCHRANA

- Zákon č.114/1992 Sb §5 odst.1.:
- **Všechny druhy rostlin a živočichů jsou chráněny** před zničením, poškozováním, sběrem či odchytém, který vede nebo by mohl vést k ohrožení těchto druhů na bytí nebo k jejich degeneraci, k narušení rozmnožovacích schopností druhů, zániku populace druhů nebo zničení ekosystému, jehož jsou součástí.

Proč jsou živočichové v ohrožení nebo vymírají ?

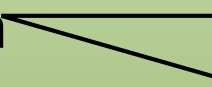
- 1) Ničení přirozeného prostředí
- 2) Znečišťování
- 3) Lov a odchyt zvířat
- 4) Vysazování nepůvodních živočichů
- 5) Změna klimatu

Ohrožení savci:

- <http://www.youtube.com/watch?v=eZOghAPHhKQ>
- <http://www.youtube.com/watch?v=2hzj2mUVz-s>

Druhov^á ochrana

Ochrana živočichů a rostlin v ČR

- řídí **MŽP ČR**
- u nás vydán **Červený seznam** chráněných R a Ž
Černý seznam vyhynulých R a Ž
- **stupeň ohrožení** - určují u jednotlivých druhů šanci na přežití

Stupně ochrany R a Ž v ČR:

1) Kriticky ohrožené

- stupeň nejvyšší ochrany, na pokraji přežití

2) Silně ohrožené

- vyskytují se, ale jejich počet se snižuje (málo exemplářů)

3) Ohrožené

4) Vyhynulé

- nelze obnovit jejich výskyt

CHRÁNĚNÉ DRUHY

PODLE STUPNĚ OHROŽENÍ ZAŘAZENY DO
KATEGORIÍ:

- 1) KRITICKY OHROŽENÉ
- 2) SILNĚ OHROŽENÉ
- 3) OHROŽENÉ
- 4) VYHYNULÉ

